

Şubat 2021

ŞİRKETLER HUKUKUNDA KOLAYLAŞTIRILMIŞ BİRLEŞME

(Short-form Merger in Corporate Law)

(Bu makale 22 Şubat 2021 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Dünya Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Şirket birleşmeleri, şirketlerin malvarlığı ve pay sahipliği yapısını değiştirdiğinden hem pay sahipleri hem de alacaklılar açısından önemli hukuki ve ekonomik sonuçları beraberinde getiriyor. Hak kayıplarının önlenmesi için, birleşme işleminde birtakım hukuki prosedürlerin yerine getirilmesi gerekiyor. Önceki yazımızda, sermaye kaybı olan veya borca batık şirketlerin finansal durumu iyi olan bir şirketle gerçekleştirdikleri "iyileştirici birleşme" işlemlerini incelemiştik. Bu yazımızda ise sermaye şirketleri için öngörülen "kolaylaştırılmış birleşme"yi ele alacağız.

Bu birleşme türü, Türk Ticaret Kanunu'nda öngörülen olağan birleşme işleminin kolaylaştırılmış bir hali. Olağan birleşme işleminde, birleşen şirketlerin tamamlamaları gereken birçok işlem bulunuyor. Bunlar; birleşme sözleşmesinin hazırlanması, esas bilançonun çıkartılması, birleşme raporunun hazırlanması, genel kurulun birleşme sözleşmesini onaylaması, devralma yoluyla birleşmede sermaye artırımı yapılması, birleşmeye dair belgelerin ilgililerin incelemesine sunulması, birleşmenin tescil ve ilan edilmesi ve alacaklılara çağrı yapılması olarak özetlenebilir. Bu işlemler uzun ve meşakkatli bir süreç oluşturuyor. Bununla birlikte, kanunun kolaylaştırılmış birleşmeye imkân tanıdığı durumlarda birleşme işlemini çok daha hızlı şekilde ve daha az maliyetle tamamlamak mümkün oluyor.

Türk Ticaret Kanunu, kolaylaştırılmış birleşme işlemini bazı koşullara bağlıyor. Öncelikle, bu usulle birleşecek halka kapalı şirketlerin sermaye şirketi olması (örneğin anonim şirket, limited şirket) gerekiyor. Buna ilaveten, bu şirketler arasında belirli bir hakimiyet ilişkisi olması lazım. Bu hakimiyet ilişkisi üç farklı şekilde karşımıza çıkıyor.

İlk durum, devrolunan şirketin oy hakkı sağlayan tüm paylarına devralan şirketin sahip olması. Bu durumda, ana şirket bir grup şirketi ile, devralma yoluyla birleşiyor. Kolaylaştırılmış birleşme bu şirketlere birtakım kolaylıklar sağlıyor. İlk olarak, birleşme için devralan şirkette sermaye artışı yapılması gerekmiyor ve birleşme sözleşmesinin içeriği olağan birleşmeye göre çok daha sınırlı oluyor. İçerikte yalnızca birleşmeye katılan şirketlerin ticaret unvanlarının, hukuki türlerinin, merkezlerinin ve gerekli durumlarda ayrılma akçesinin ve varsa sınırsız sorumlu ortakların isimlerinin yer alması yeterli oluyor. Ayrıca, şirketlerin olağan usul birleşmelerdeki birleşme raporu düzenleme ve inceleme hakkı sağlama yükümlülükleri de ortadan kalkıyor. Son olarak, birleşme sözleşmesinin genel kurula sunularak birleşme kararı alınması gerekmiyor.

İkinci durum, aynı hakimiyet altında bulunan iki sermaye şirketinin (aynı gruptaki kardeş şirketler) birleşmesi. Bu hakimiyet, birleşmeye katılan sermaye şirketlerinin oy hakkı veren tüm paylarına bir şirketin, gerçek kişinin veya kanun/sözleşme ile bağlı bulunan kişi gruplarının sahip olması halinde

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

ortaya çıkıyor. Bu şekilde birleşen kardeş şirketler de yukarıda bahsettiğimiz kolaylıklardan faydalanabiliyor.

Kolaylaştırılmış birleşmeye başvurulabilecek üçüncü durumda ise işlem öncesinde devralan sermaye şirketinin, devrolunan sermaye şirketinin oy hakkı veren paylarının en az yüzde doksanına sahip olması gerekiyor. Birleşme sözleşmesinin zorunlu içeriği olağan usule göre yine daha dar, fakat birleşme sözleşmesinde ilk iki durum için öngörülen kayıtlara ek olarak şirket paylarının değişim oranı, ayrılma akçesi ve devrolunan şirketin ortaklarının devralan şirketteki paylarına ve haklarına ilişkin açıklamaların yer alması lazım. Ayrıca, bu durumdaki şirketlerin de birleşme raporu düzenlemesi ve birleşme sözleşmesini genel kurula sunması gerekmiyor. Birleşen şirketlerin inceleme hakkı sağlama yükümlülüğü ise devam ediyor ve birleşmenin tescili için ticaret siciline yapılan başvurudan otuz gün önce bu hakkın sağlanmış olması gerekiyor.

Üçüncü durumda, azınlıkta kalan pay sahiplerinin haklarının korunması amacıyla, kolaylaştırılmış şekilde birleşmeye katılabilmek için birtakım ek şartlar gerekiyor. Bu kapsamda, azınlık pay sahiplerine paylarının gerçek değerini karşılayacak şekilde isteğe bağlı ayrılma akçesi önerilmesi zorunlu. Bir başka deyişle, birleşme sözleşmesinde azınlık pay sahiplerine şirketten çıkma hakkı sağlanması gerekiyor. Bu tür kolaylaştırılmış birleşmeler için aranan diğer şart ise azınlık pay sahiplerinin birleşme sebebiyle herhangi bir ek ödeme borcunun, başka bir kişisel edim yükümlülüğünün veya kişisel sorumluluğunun doğmamasının sağlanması.

Sonuç olarak, kolaylaştırılmış birleşme özellikle grup şirketlerinin yatırım ve yeniden yapılandırma stratejilerini belirlerken ilgili şirketlere birçok avantaj sağlıyor ve birleşme sürecini ciddi anlamda kolaylaştırıyor. Bununla birlikte, azınlık pay sahiplerinin bulunduğu durumlarda konu biraz daha hassas bir hale geliyor. Böyle durumlarda olası uyuşmazlıkların önüne geçmek için birleşme sözleşmesinin titizlikle hazırlanması gerekiyor.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr